

OBSAH

ZKRATKY	13
PŘEDMLUVA	17
ÚVOD	19
PŮVODCI INFEKČNÍCH NEMOCÍ	21
Bakterie	21
Viry	23
Houby	23
Paraziti	24
Priony	25
VÝSKYT A ŠÍŘENÍ INFEKČNÍCH NEMOCÍ	27
Proces šíření nákazy	27
Epidemiologická charakteristika nozokomiálních infekcí	28
PATOGENEZE INFEKČNÍCH NEMOCÍ A INFEKČNÍ IMUNOLOGIE	31
Kůže a sliznice	32
Imunitní systém	32
Únik mikrobů obranným mechanismům	33
Zánět	34
PŘÍZNAKY A PRŮBĚH INFEKČNÍCH NEMOCÍ	37
Horečka	38
Komplikace a následky	39
Nosičství	39
DIAGNÓZA INFEKČNÍCH NEMOCÍ	41
Anamnéza a fyzikální vyšetření	41
Laboratorní diagnostika obecně	42
Obecné principy odběru biologického materiálu	43
Nazofaryngeální výtěr	44
Kultivace stolice, rektální výtěr	45
Kvantitativní kultivace moči, stanovení kvantitativní bakteriurie	45
Hemokultura	46
Molekulárně genetická identifikace původce v krvi	47
Stěr z rány	48

ANTIMIKROBIÁLNÍ CHEMOTERAPIE	51
Rozdělení antibiotik	51
Mechanismus účinku	52
Rezistence bakterií k antibiotikům	52
Strategie antibiotické léčby	54
Zásady podání antibiotik	54
DALŠÍ SPECIFICKÉ LÉČEBNÉ MOŽNOSTI	57
Lidské (homologní) imunoglobuliny	57
Heterologní imunoglobuliny (zvířecí séra)	58
Kortikosteroidy	59
Interferon	60
Hyperbarická oxygenoterapie	60
Chirurgická léčba	61
Intervenční radiologie	61
VŠEOBECNÁ LÉČEBNÁ OPATŘENÍ A OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE	63
Ošetrovatelská péče	63
Pohybový režim	65
Péče o dýchání	65
Péče o příjem tekutin	66
Dietoterapie a léčebná výživa	66
Péče o močení	67
Péče o vyprazdňování stolice	67
Tišení bolesti	67
Snížení horečky	68
Péče o osobní hygienu a čistotu prostředí	69
Péče o kůži a sliznice	69
Prevence žilního tromboembolismu	69
Spánek	70
Péče o psychosociální potřeby	70
LÉČEBNÉ POSTUPY V INTENZIVNÍ PÉČI O INFEKČNĚ NEMOCNÉ	71
Zajištění volných dýchacích cest	72
Umělá plicní ventilace	71
Zajištění přístupu do cévního řečiště	75
Volumoterapie	75
Úprava elektrolytové a acidobazické rovnováhy	76
Farmakologická podpora krevního oběhu	79
Léčba srdeční arytmie	80
Transfuze	81
Léčba diseminované intravaskulární koagulace	81
Osmoterapie	82
Náhradní enterální výživa a vyživovací sondy	82
Parenterální výživa	84
Profylaxe stresového vředu	85
Kontinuální venovenózní hemodiafiltrace	86
Hemodiafiltrace s citrátovou antikoagulací	89
Hemodialýza	90
Plazmaferéza	92
Analgesedace a relaxace	93
Monitorace v intenzivní péči	94
ORGANIZACE PÉČE O INFEKČNĚ NEMOCNÉ	99
Izolace	99

Péče o pacienta na standardním infekčním oddělení	103
Profesionální riziko krví přenosných infekcí u zdravotnických pracovníků	105
Ošetřování nemocných s vysoce nebezpečnými nákazami	107
Ošetřování nemocných s ohrožením nebo selháním životních funkcí	109
Péče o zemřelého na infekční nemoc	113
Ambulantní péče o infekčně nemocné pacienty	114
Konzultační a konziliární činnost	114
ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE	117
Dokumentace hospitalizovaných pacientů	117
Dokumentace ambulantních pacientů	118
Dokumentace k pracovní neschopnosti	119
Povinná hlášení	119
OPATŘENÍ PŘI VÝSKYTU INFEKČNÍCH NEMOCÍ	121
Hlášení	121
Epidemiologické šetření	121
Dezinfekce	121
Opatření u zdravých osob v ohnisku	123
Zdravotní výchova	123
PREVENCE A PROFYLAXE INFEKČNÍCH NEMOCÍ	125
Evidence nosičů	125
Opatření proti zavlečení infekce	125
Antibiotická profylaxe v interních oborech	125
Antibiotická profylaxe operačních výkonů	126
Pasivní imunizace	127
Očkování	127
Zdravotní výchova	130
INFEKCE SRDCE A KREVNÍCH CÉV	131
Ošetřovatelská péče	134
Infekční endokarditida	135
Infekční endokarditida chlopenní protězy	137
Infekční endokarditida intravenózních toxikomanů	137
Myokarditida	137
Perikarditida	138
Septická tromboflebitida	138
Infekce cévní protězy	139
Shrnutí	139
INFEKCE HORNÍCH DÝCHACÍCH CEST	141
Ošetřovatelská péče	144
Akutní virová onemocnění horních dýchacích cest	145
Akutní tonzilofaryngitida	145
Specifické druhy faryngitid a tonzilitid	146
Paratonzilární absces	146
Sufokující infekce hrtanu	147
Shrnutí	148
INFEKCE DOLNÍCH DÝCHACÍCH CEST, PLIC A POHRUDNICE	149
Ošetřovatelská péče	151
Chřipka	153
Ptačí chřipka	154
Akutní bronchitida	154

Pertuse, černý kašel	155
Bronchiolitida	155
Pneumonie	156
Těžká pneumonie	157
Ventilátorová pneumonie	158
Legionelóza	159
Plicní absces	160
Varicelová pneumonie	160
Těžký akutní respirační syndrom	160
Jiné virové pneumonie	161
Invazivní plicní aspergilóza	161
Další onemocnění dýchacího ústrojí vyvolaná houbami	162
Pleuritida a hrudní empyém	162
Epidemická pleurodynie	165
Shrnutí	165

INFEKCE DUTINY ÚSTNÍ, JÍCNU A ŽALUDKU

Ošetřovatelská péče	168
Akutní herpetická gingivostomatitida	169
Orální herpes simplex	169
Orofaryngeální kandidóza	169
Epidemická parotitida	170
Hnisavá sialoadenitida	171
Infekce měkkých tkání obličeje a krku	172
Aktinomykóza – cervikofaciální forma	174
Ezofagitida	174
Mediastinitida	174
Shrnutí	174

ENTEROINFEKCE, ALIMENTÁRNÍ INTOXIKACE A STŘEVNÍ PARAZITÓZY

Ošetřovatelská péče	180
Akutní gastroenteritida s dehydratací	182
Akutní průjmové onemocnění kojenců a batolat	184
Salmonelóza	185
Kampylobakterióza	186
Shigelóza (bacilární dyzentérie, bacilární úplavice)	186
Klostridiová enterokolitida, pseudomembranózní kolitida	187
Jiné bakteriální střevní infekce	188
Rotavirová gastroenteritida	188
Jiné virové gastroenteritidy	189
Střevní améboza, amébová dyzentérie	189
Askarióza	190
Enterobióza	190
Hovězí tenióza (teniarynchóza) a prasečí tenióza	191
Alimentární intoxikace	191
Shrnutí	192

INFEKCE JATER, ŽLUČOVÝCH CEST A JINÉ NITROBŘÍŠNÍ INFEKCE

Ošetřovatelská péče	195
Virová hepatitida	196
Fibrotizující cholestatická hepatitida	198
Fulminantní hepatitida	199
Chronická hepatitida B nebo C	200
Jiná postižení jater vyvolaná viry	201
Weilova nemoc, ikterická forma leptospirózy	201

Granulomatózní hepatitida	202
Amébový jaterní absces	202
Pyogenní jaterní absces	202
Hepatolienální kandidóza	203
Postižení jater mnohobuněčnými parazity	203
Akutní cholecystitida	204
Akutní cholangitida	205
Akutní pankreatitida	206
Divertikulitida	206
Sekundární peritonitida	206
Primární peritonitida	206
Spontánní bakteriální peritonitida	207
Peritonitida při peritoneální dialýze	207
Nitrobřišní abscesy	208
Shrnutí	209
INFEKCE MOČOVÉHO ÚSTROJÍ	211
Ošetrovatelská péče	213
Asymptomatická bakteriurie	213
Infekce močových cest nerozlišené lokalizace	214
Akutní intersticiální bakteriální nefritida, akutní pyelonefritida	214
Chronická tubulointersticiální nefritida, chronická pyelonefritida	215
Intrarenální absces, karbunkl ledviny a perinefrický absces	215
Uroinfekce po derivačních operacích a náhradách močového měchýře	216
Katérové infekce močových cest	216
Kandidurie	216
Urogenitální tuberkulóza	217
Epidemická nefropatie	217
Shrnutí	217
INFEKČNÍ EXANTÉMOVÁ ONEMOCNĚNÍ	219
Ošetrovatelská péče	220
Spála, scarlatina	220
Spalničky, morbilli	221
Zarděnky, rubcola, rubella	222
Plané neštovice, varicella	223
Pásový opar, herpes zoster	225
Jiná infekční exantémová onemocnění vyvolaná bakteriemi	226
Jiná infekční exantémová onemocnění vyvolaná viry	226
Kawasakiho syndrom	227
Ektoparazitózy	227
Nodózní erytém	228
Multiformní erytém	228
Stevensův-Johnsonův syndrom	229
Shrnutí	229
INFEKCE KŮŽE, PODKOŽÍ A MĚKKÝCH TKÁNÍ	231
Ošetrovatelská péče	232
Pyodermie	234
Erysipel	235
Flegmóna, celulitida	236
Červenka, erysipeloid	236
Migrující erytém a borreliový lymfocytom	237
Kožní mukormykóza	237

Kožní forma antraxu	237
Syndrom diabetické nohy	237
Dekubitální vřed	238
Nekrotizující infekce měkkých tkání	238
Chronické granulomatózní infekce podkoží a měkkých tkání	241
Shrnutí	241
NEUROINFEKCE A POSTIŽENÍ NERVOVÉHO SYSTÉMU PŘI INFEKČÍCH	243
Ošetrovatelská péče	248
Hnisavá meningitida	250
Serózní meningitida	253
Chronická meningitida	254
Akutní encefalitida	254
Akutní klíšťová encefalitida	255
Herpetická nekrotizující encefalitida	256
Encefalopatie infikovaných lidským virem imunodeficiencie	256
Progresivní multifokální leukoencefalopatie	257
Absces mozku	257
Jiné hnisavé ložiskové procesy centrálního nervového systému	258
Lymeská neuroborrelióza	258
Obrny u neuroinfekcí	259
Dětská přenosná obrna	260
Akutní transverzální myelitida	261
Akutní polyradikuloneuritida	261
Neurocysticercóza	263
Mozkový edém	263
Intrakraniální flebitida	264
Botulismus	264
Shrnutí	264
INFEKCE OKA	267
INFEKCE KOSTÍ A KLOUBŮ	269
Ošetrovatelská péče	271
Akutní hematogenní osteomyelitida	272
Osteomyelitida obratle a spondylodiscitida	272
Tuberkulózní spondylitida	273
Posttraumatická a pooperační osteomyelitida	273
Osteomyelitida vzniklá <i>per continuitatem</i>	274
Chronická hematogenní osteomyelitida	274
Septická artritida	274
Infekce kloubní náhrady	275
Reaktivní artritida	275
Lymeská artritida	276
Revmatická horečka	276
Virové artritidy	277
Septická burzitida	277
Shrnutí	277
INFEKCE LYMFATICKÝCH UZLIN A KRVE	279
Ošetrovatelská péče	280
Akutní hnisavá lymfadenitida	280
Ulceroglandulární forma tularémie	280
Nemoc z kočičího škrábnutí, felinóza	281
Klíšťová lymfadenopatie	282

Tuberkulózní lymfadenitida	282
Akutní infekční lymfocytóza	282
Infekční mononukleóza	282
Cytomegalovirová mononukleóza	284
Infekce virem Epstein-Barrův u imunodeficientních osob	284
Tranzientní aplastická krize a chronická anémie z infekce parvovirem B19	285
Akutní uzlinová forma toxoplasmózy	285
Shrnutí	286
INFEKCE LIDSKÝM VIREM IMUNODEFICIENCE (HIV)	287
Ošetrovatelská péče	288
Infekce lidským virem imunodeficiencie	290
Pneumocystová pneumonie	295
Toxoplasmová encefalitida	296
Kryptokoková meningitida	296
Shrnutí	297
ÚNAVOVÝ SYNDROM A NĚKTERÉ OLIGOSYMPATOMATICKÉ INFEKCE	299
Chronický únavový syndrom	300
Larvální toxokaróza	300
Shrnutí	301
DISEMINOVANÉ HOREČNATÉ INFEKCE A PŘÍBUZNÉ STAVY	303
Ošetrovatelská péče	305
Sepse	307
Septický šok	310
Invazivní meningokokové onemocnění	313
Katétrová seps	316
Syndrom toxického šoku	317
Leptospiróza	318
Ehrlichioza	318
Invazivní kandidóza	319
Malárie	319
Febrilní neutropenie	319
Perakutní seps splenektomovaných	321
Horečka nejasného původu	321
Shrnutí	322
INFEKCE VZNIKLÉ V SOUVISLOSTI S CESTOVÁNÍM	325
Ošetrovatelská péče	329
Břišní tyf	330
Paratyf A-C	332
Malárie	332
Maligní malárie	334
Horečka dengue	335
Hemoragické horečky	336
Jiná importovaná a exotická horečnatá onemocnění	337
Shrnutí	337
INFEKČNÍ KOMPLIKACE RAN	339
Pyogenní rané infekce	339
Podkožní absces	340
Infekce v místě chirurgického výkonu	340
Tetanus	342
Pokousání zvířetem	343

Vzteklina, rabies, lyssa	343
Pokousání člověkem	345
Rána kontaminovaná lidskou krví	345
Shrnutí	346
PŘISÁTÍ KLÍŠTĚTE A INFEKCE PŘENÁŠENÉ KLÍŠTĚTEM	349
Přisátí klíštěte	349
Infekce přenášené klíšťaty	350
INFEKCE SPECIFICKÝCH SKUPIN	351
Infekce osob s defekty imunity	351
Infekce pacientů s cystickou fibrózou	352
Infekce po transplantaci kostní dřevě	353
Infekce po transplantaci solidních orgánů	354
Infekce po splenektomii a při funkčním hyposplenismu	355
Infekce pacientů léčených kortikosteroidy	356
Infekce pacientů léčených cílenou biologickou léčbou	357
Infekce alkoholiků	358
Infekce cirhotiků	358
Infekce toxikomanů	359
Infekce bezdomovců	361
Infekce po popáleninovém traumatu	361
Infekce pacientů s chronickým onemocněním ledvin léčených hemodialýzou	362
Infekce pacientů léčených peritoneální dialýzou	363
Infekce paraplegiků	364
Infekce diabetiků	365
Infekce seniorů	366
Infekce těhotných žen	367
Infekce novorozenců	367
BIOLOGICKÉ ZBRANĚ A BIOTERRORISMUS	371
LITERATURA	375
REJSTŘÍK	377
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	387